

31996R1749

10.9.1996.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 229/3

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 1749/96**od 9. rujna 1996.****o početnim provedbenim mjerama za Uredbu Vijeća (EZ) br. 2494/95 u vezi s harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2494/95 od 23. listopada 1995. u vezi s harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 4. i članak 5. stavak 3.,

budući da se od svake države članice zahtijeva izrada harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena (HIPC) počevši s indeksom za siječanj 1997.;

budući da je člankom 3. Uredbe (EZ) br. 2494/95 određeno da su područje primjene HIPC-a roba i usluge koje su ponuđene na prodaju na gospodarskom području države članice radi izravnog zadovoljavanja potrošačkih potreba;

budući da se područje prikupljanja podataka za postojeće indekse potrošačkih cijena koje izrađuju države članice, te potom postupci za uvrštavanje robe i usluga koje su postale značajne, procedure za prilagođavanje cijena pri promjeni kvalitete proizvoda koji se procjenjuju, metode kombiniranja cijena kako bi se oblikovali indeksi cijena za osnovne skupine, ili metode uzorkovanja i postupci kojima se dolazi do cijena, razlikuju među državama članicama do te mjere da dobiveni indeksi potrošačkih cijena koje izrađuju države članice ne udovoljavaju zahtjevima usporedivosti neophodnima za izradu HIPC-a;

budući da se praksa kojom se ranije utvrđene cijene koriste kao zamjene za tekuće mjesečne cijene, razlikuje do te mjere od primjene prikupljenih cijena da dobiveni indeksi potrošačkih cijena koje izrađuju države članice ne zadovoljavaju zahtjeve usporedivosti neophodne za izradu HIPC-a;

budući da je potrebno robe i usluge koje su postale značajne uvrstiti kako u HIPC-e čiji se ponderi ažuriraju godišnje, kao i onih koji se ne ažuriraju tako često;

budući da su potrebne provedbene mjere za osiguranje usporedivosti HIPC-a u skladu s člankom 5. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 2494/95;

budući da u skladu s člankom 15. Uredbe (EZ) br. 2494/95, Komisija (Eurostat) mora Vijeću podnijeti izvješće o pouzdanosti HIPC-a i njihovom zadovoljavanju zahtjeva usporedivosti;

budući da su mjere utvrđene ovom Uredbom u skladu s mišljenjem Odbora za statistički program (OSP) koji je osnovan Odlukom Vijeća 89/382/EEZ, Euratom ⁽²⁾;

budući da je u skladu s člankom 5. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 2494/95, konzultiran Europski monetarni institut koji je dao pozitivno mišljenje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

I. OPĆE ODREDBE**Članak 1.****Cilj**

Cilj je ove Uredbe da se radi izrade usporedivih harmoniziranih indeksa potrošačkih cijena (HIPC) koje izrađuju države članice utvrde:

- početno područje prikupljanja podataka za robe i usluge, kao i usporedivi postupci ažuriranja tog područja uvrštavanjem potrošačkih proizvoda i usluga koje su postale značajne,
- minimalni standardi za postupke prilagodbe kvalitete,
- minimalni standardi za uporabne cijene,
- formula za izračunavanje indeksa cijena za osnovne skupine.

Također je cilj osigurati da je uzorkovanje cijena takvo da su HIPC-i dovoljno pouzdani za međunarodne usporedbe, te da daju informacije na temelju kojih se mogu utvrditi minimalni standardi uzorkovanja.

Članak 2.**Definicije**

U smislu ove Uredbe:

- (a) „Početno područje prikupljanja podataka za robe i usluge u HIPC-u” se definira kao četveroznamenaste kategorije i podkategorije, koje su utvrđene u klasifikaciji COICOP/HIPC (COICOP - klasifikacija pojedinačne potrošnje prema svrsi, prilagođena potrebama HIPC-a), a navedene su u Prilogu I.

⁽¹⁾ SL L 257, 27.10.1995., str. 1.⁽²⁾ SL L 181, 28.6.1989., str. 47.

- (b) „Robe i usluge koje su postale značajne” se definiraju kao one robe i usluge čije promjene cijena nisu izričito uvrštene u HIPC-e država članica, ali je njihov udio u procijenjenim potrošačkim troškovima dosegao najmanje jedan promil troškova obuhvaćenih HIPC-om.
- (c) Do „promjene kvalitete” dolazi kad država članica prosudi da je promjena u specifikaciji dovela do značajne razlike u korisnosti za potrošača između nove vrste ili modela robe ili usluge, i robe ili usluge koje su ranije odabrane za utvrđivanje cijene u okviru HIPC-a, a koje je ona zamijenila. Do promjene kvalitete ne dolazi kad se poduzima sveobuhvatna revizija uzorka HIPC-a.
- (d) „Prilagodba kvalitete” je postupak uzimanja u obzir promjene kvalitete povećanjem ili sniženjem snimljenih aktualnih ili orijentacijskih cijena za faktor ili iznos koji je jednak vrijednosti te promjene kvalitete.
- (e) „Ciljani uzorak” se definira kao skup cijena robe i usluga koje država članica namjerava prikupiti za izradu HIPC-a od siječnja 1997. ili u nekom kasnijem roku, kako bi zadovoljila svoje vlastite ili europske standarde pouzdanosti i usporedivosti.
- (f) „Snimljena cijena” je cijena koju je država članica stvarno potvrdila.
- (g) „Procijenjena cijena” je cijena koja se koristi kao zamjena za snimljenu cijenu, a temelji se na primjerenom postupku procjene. Ranije snimljene cijene neće se smatrati procijenjenim cijenama, ako se ne može pokazati da su procjene primjerene.
- (h) „Zamjenska cijena” je snimljena cijena neke robe ili usluge koja se uzima kao izravna zamjena za robu ili uslugu čija je cijena sadržana u ciljanom uzorku.
- (i) „Indeks elementarnog agregata” je indeks cijene za elementarni agregat koji sadrži samo podatak o cijeni.
- (j) „Elementarni agregat” odnosi se na troškove ili potrošnju na najdetaljnijoj razini slojevitosti HIPC-a u okviru kojeg nema pouzdanih podataka o potrošnji za potrebe ponderiranja.
- (k) „Uzorkovanje” se odnosi na sve postupke izrade HIPC-a prilikom kojeg se neki podskup osnovnog skupa cijena s kojim su suočeni potrošači koristi za procjenu promjene cijene za neku kategoriju robe i usluga koje su obuhvaćene HIPC-om.
- (l) „Pouzdanost” se procjenjuje prema „preciznosti” koja se odnosi na stopu pogreške uzorkovanja i „reprezentativnosti”, tj. o neiskrivljenosti.

II. MJERE KOJIMA SE OSIGURAVA USPOREDIVOST, POUZDANOST I KORISNOST HIPC-a

Članak 3.

Početno područje prikupljanja podataka

Usporedivim se smatraju HIPC-i koji sadrže indekse cijena i pondera za svaku kategoriju navedenu u Prilogu I., a na koje otpada više od jednog promila ukupnih troškova koje obuhvaćaju sve te kategorije.

Članak 4.

Robe i usluge koje su postale značajne

Države članice će:

- (a) sustavno pokušavati identificirati robe i usluge koje su postale značajne; i
- (b) provjeravati važnost robe i usluga za koje su druge države članice izvijestile da su postale značajne.

HIPC će se izrađivati tako da obuhvaća promjene cijena robe ili usluga koje su postale značajne, kad se procijeni da je roba ili usluga obuhvaćena definicijom iz članka 2. točke (b). To se provodi u roku od 12 mjeseci od njihove identifikacije, prilagođavanjem pondera ili u okviru relevantne kategorije klasifikacije COICOP/HIPC-a navedene u Prilogu I. ovoj Uredbi, ili dodjeljivanjem dijela pondera izričito na robu ili uslugu koja je postala značajna.

Članak 5.

Minimalni standardi za postupak prilagođavanja kvalitete

1. HIPC-i za koje se poduzimaju prilagođavanja kvalitete smatraju se usporedivim. Kada dođe do promjene kvalitete, države članice izrađuju indekse cijena poduzimajući odgovarajuće prilagođavanje kvalitete na osnovi izričitih procjena vrijednosti promjene kvalitete. Ako ne postoje nacionalne procjene, države članice će se koristiti procjenama na temelju informacija koje pruža Komisija (Eurostat), kad su one dostupne i relevantne.

2. Kada ne postoje procjene, promjene cijena će se procjenjivati kao razlika između cijene odabrane zamjene i cijene proizvoda koji je zamijenjen. Ni u kom se slučaju promjena kvalitete ne može procjenjivati kao ukupna razlika cijene između dva proizvoda, osim ako se to može opravdati kao primjerena procjena. Kad se zamjena mora provesti nakon što su robe i usluge ponuđene po sniženim cijenama, te zamjene treba odabirati prema sličnosti njihove korisnosti za potrošača, a ne prema sličnosti cijene.

Članak 6.

Minimalni standardi za cijene

1. Države članice će izrađivati HIPC-e koristeći snimljene cijene iz ciljanog uzorka.

- (a) Kad ciljani uzorak zahtijeva mjesečno promatranje, ali se ono ne može provesti, budući da neki proizvod nije na raspolaganju ili zbog nekog drugog razloga, za prvi ili drugi mjesec mogu se koristiti procijenjene cijene, ali se od trećeg mjeseca moraju primijeniti zamjenske cijene.
- (b) Kad se, iznimno, ciljani uzorak treba promatrati rjeđe od jednom mjesečno, procijenjene cijene će se koristiti za one mjesece kad nisu potrebne snimljene cijene. Procijenjene cijene mogu se također koristiti prvom prilikom kad ne uspije snimanje cijena. Ako snimanje cijena ne uspije i drugi put po redu, tada se moraju primijeniti zamjenske cijene.

2. Kad, u okolnostima navedenim u ovom članku, nisu na raspolaganju zamjenske cijene, može se nastaviti s primjenom procijenjenih cijena, pod uvjetom da je njihovo korištenje ograničeno do stupnja primjerenog za postizanje usporedivosti.

Članak 7.

Indeksi cijena za elementarne agregate

HIPC-i će se izrađivati korištenjem jedne od dviju formula navedenih u stavku 1. Priloga II. ovoj Uredbi ili koje druge slične formule kojom se dobiva indeks koji se sustavno ne razlikuje od indeksa izrađenog prijašnje godine prema bilo kojoj formuli za više od prosječno jedne desetine postotnog poena.

Članak 8.

Minimalni standardi za uzorkovanje

Kao pouzdani i usporedivi smatraju se HIPC-i izrađeni na temelju ciljanih uzoraka, koji za svaku kategoriju COICOP/HIPC-a i uzimajući u obzir ponder kategorije, imaju dovoljno elementarnih agregata da predstavljaju raznolikost proizvoda u okviru kategorije i dovoljno cijena u okviru svakog elementarnog agregata, da bi se uzelo u obzir promjene u kretanjima cijena u stanovništvu.

Članak 9.

Kontrola kvalitete

Države članice:

- (a) dostavljaju Komisiji (Eurostatu) na njezin zahtjev informacije o troškovima svih izuzimanja iz područja prikupljanja podataka, koji su izraženi kao razmjerni dio u ukupnim troškovima koji obuhvaćaju HIPC-i; informacije moraju biti dostatne da bi se procijenilo poštivanje ove Uredbe;
- (b) obavješćuju Komisiju (Eurostat) o novoj robi i uslugama koje su postale značajne, čim ih identificiraju, te prema potrebi o razlozima neuvrstavanja bilo koje robe ili usluga koje su postale značajne; informacije moraju biti dostatne da bi se procijenila usklađenost s ovom Uredbom;
- (c) nadziru pojavu promjena kvalitete i poduzetih prilagođavanja, do mjere koliko je dostatno, da bi se dokazala usklađenost s ovom Uredbom, a Komisiji (Eurostatu) na njezin zahtjev dostavljaju odgovarajuće informacije;
- (d) izrađuju i drže jasne prikaze ciljanih uzoraka i nastavljaju kontrole promatranja cijena i procjena cijena u mjeri dostatnoj za osiguranje usklađenosti s ovom Uredbom. One Komisiji (Eurostatu) na njezin zahtjev dostavljaju određene informacije kojima se može procijeniti i osigurati usklađenost;
- (e) kad se koristi formula različita od formula navedenih u stavku 1. Priloga II. ovoj Uredbi, dostavljaju Komisiji (Eurostatu) na njezin zahtjev informacije o učincima primjene te alternativne formule, u odabranim periodima i odabranim elementarnim agregatima, a koje će biti dostatne za procjenu usklađenosti s ovom Uredbom;
- (f) dostavljaju Komisiji (Eurostatu) na njezin zahtjev pojedinosti o ciljanim uzorcima dostatnim za procjenu usklađenosti s ovom Uredbom, kao i skraćene statistike reprezentativnosti i pouzdanosti uzoraka u mjeri dostatnoj da Komisija (Eurostat) može davati prijedloge o minimalnim standardima za odabiranje uzoraka i uvrštavanje u Reviziju HIPC-a, koja je predviđena u članku 15. Uredbe (EZ) br. 2494/95 za listopad 1997.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Ova Uredba stupa na snagu 20. dan nakon dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. rujna 1996.

Za Komisiju
Yves-Thibault DE SILGUY
Član Komisije

PRILOG I.

Početno područje prikupljanja podataka za robu i usluge HIPC-a uključuje sljedeće skupine i podskupine:

Kod	COICOP/HIPC
01.	HRANA I BEZALKOHOLNA PIĆA
01.1	Hrana
01.1.1	Kruh i žitarice
01.1.2	Meso
01.1.3	Ribe
01.1.4	Mlijeko, sir i jaja
01.1.5	Ulja i masti
01.1.6	Voće
01.1.7	Povrće, uključujući krumpir i ostale gomolje
01.1.8	Šećer, džem, med, sirupi, čokolada i slatkiši
01.1.9	Prehrambeni proizvodi koji nisu drugdje klasificirani
01.2	Bezalkoholna pića
01.2.1	Kava, čaj i kakao
01.2.2	Mineralne vode, osvježavajuća pića i sokovi
02.	ALKOHOLNA PIĆA I DUHAN
02.1	Alkoholna pića
02.1.1	Žestoka alkoholna pića
02.1.2	Vino
02.1.3	Pivo
02.2	Duhan
02.2.1	Duhan
03.	ODJEĆA I OBUĆA
03.1	Odjeća
03.1.1	Tkanine za odjeću
03.1.2	Odjevni predmeti
03.1.3	Ostali odjevni predmeti i odjevni pribor
03.1.4	Kemijsko čišćenje, popravak i posudba odjeće
03.2	Obuća
03.2.1	Cipele i druga obuća
03.2.2	Održavanje, popravak i posudba obuće
04.	STANOVANJE, VODA, STRUJA, PLIN I OSTALA GORIVA
04.1	Stvarno plaćene najmnine za stan
04.1.1	Stvarno plaćene najmnine koje su platili stanari
04.1.2	Ostale stvarno plaćene najmnine
04.3	Redovito održavanje i popravak stanova
04.3.1	Proizvodi za redovito održavanje i popravak stanova
04.3.2	Usluge za redovito održavanje i popravak stanova
04.4	Ostale usluge u vezi sa stanovanjem
04.4.1A	Prikupljanje otpada — potrošači plaćaju prema potrošnji
04.4.2.A	Kanalizacija — potrošači plaćaju prema potrošnji
04.4.3A	Vodoopskrba — potrošači plaćaju prema potrošnji
04.4.4	Ostale usluge u vezi sa stanovanjem koje nisu drugdje klasificirane
04.5	Struja, plin i ostala goriva
04.5.1	Struja
04.5.2	Plin
04.5.3	Tekuća goriva

Kod	COICOP/HIPC
04.5.4	Kruta goriva
04.5.5	Topla voda, para i led
05.	NAMJEŠTAJ, KUĆNA OPREMA I RUTINSKO ODRŽAVANJE KUĆE
05.1	Pokućstvo, posoblje i dekor, sagovi i ostale podne prostirke i popravci
05.1.1	Pokućstvo i posoblje
05.1.2	Sagovi i ostale podne prostirke
05.1.3	Popravak pokućstva, posoblja i podnih prostirki
05.2	Tekstilna roba za uređenje stana
05.2.1	Tekstilna roba za uređenje stana
05.3	Uređaji za grijanje i kuhanje, hladnjaci, strojevi za pranje rublja i slični veći kućanski aparati, uključivši pribor i popravke
05.3.1	Veći kućanski aparati – električni ili ne
05.3.2	Manji kućanski električni aparati
05.3.3	Popravak kućanskih aparata
05.4	Staklo, stolno posuđe i pribor za jelo, kućne potrepštine
05.4.1	Staklo, stolno posuđe i pribor za jelo, kućne potrepštine
05.5	Alati i oprema za kuću i vrt
05.5.1	Veće alatke i oprema
05.5.2	Male alatke i razni pribor
05.6	Robe i usluge za rutinsko održavanje kućanstva
05.6.1	Potrošna kućanska roba
05.6.2	Usluge u kućanstvu i usluge pospremanja kuće
06.A	ZDRAVLJE — roba koju je platio potrošač, a što nije refundirano
06.1A	Medicinski i farmaceutski proizvodi i terapijski aparati i oprema — koje je platio potrošač, a što nije refundirano
06.1.1A	Farmaceutski preparati i proizvodi — koje je platio potrošač i nisu refundirani
06.1.2A	Ostali medicinski proizvodi — koje je platio potrošač i nisu refundirani
06.1.3A	Terapijski aparati i oprema — koje je platio potrošač i nisu refundirani
07.	PRIJEVOZ
07.1	Kupovina vozila
07.1.1A	Novi automobili
07.1.1B	Rabljeni automobili
07.1.2	Motorkotači
07.1.3	Bicikli
07.2	Pogon osobnih prijevoznih sredstava
07.2.1	Rezervni dijelovi i pribor
07.2.2	Goriva i maziva
07.2.3	Održavanje i popravci
07.2.4	Ostale usluge u vezi s osobnim prijevoznim sredstvima — uz korištenje konvencija ESA ⁽¹⁾
07.3	Prijevozničke usluge
07.3.1	Putnički željeznički prijevoz
07.3.2	Putnički cestovni prijevoz
07.3.3	Putnički avionski prijevoz
07.3.4	Putnički pomorski prijevoz te prijevoz kanalima i riječnim plovnicima
07.3.5	Ostale kupljene prijevozne usluge
08.	KOMUNIKACIJE
08.1.	Komunikacije
08.1.1	Poštanske usluge
08.1.2	Telefon i telefaks oprema
08.1.3	Telefonske, telegrafске i telefaks usluge

Kod	COICOP/HIPC
09.	REKREACIJA I KULTURA
09.1	Oprema i pribor uključujući i popravke
09.1.1	Oprema za prijam, snimanje i reprodukciju zvuka i slike
09.1.2	Fotografska i kinematografska oprema i optički instrumenti
09.1.3	Oprema za obradu podataka
09.1.4	Ostala veća trajna oprema za rekreaciju i kulturu
09.1.5	Igre, igračke i hobiji, oprema za sport, kampiranje i rekreaciju u prirodi
09.1.6	Oprema za snimanje slike i zvuka
09.1.7	Vrtlarstvo
09.1.8	Kućni ljubimci
09.1.9	Popravak opreme i pribora za rekreaciju i kulturu
09.2	Rekreacijske i kulturne usluge
09.2.1	Grupne rekreacijske i kulturne usluge
09.2.2	Ostale rekreacijske i kulturne usluge
09.3.	Novine, knjige i pisaci pribor i potrepštine
09.3.1	Knjige
09.3.2	Novine i časopisi
09.3.3	Razne tiskanice
09.3.4	Pisaci i crtači pribor
09.4	Paket—aranžmani za odmor — uključujući putno osiguranje
09.4.1	Paket—aranžmani za odmor — bez putnog osiguranja
10.A	OBRAZOVANJE — koje u državama članicama obično plaćaju potrošači
11.	HOTELI, KAVANE I RESTORANI
11.1	Ugostiteljstvo
11.1.1	Restorani i kavane
11.1.2	Kantine/menze
11.2	Usluge smještaja — unutar država članica
11.2.1	Usluge smještaja — unutar država članica
12.	RAZNE ROBE I USLUGE
12.1	Osobna njega
12.1.1	Frizerski i kozmetički saloni
12.1.2	Aparati, predmeti i proizvodi za osobnu njegu
12.2	Osobni predmeti koji nisu drugdje klasificirani
12.2.1	Nakit, satovi i ručni satovi
12.2.2	Ostali osobni predmeti
12.4A	Osiguranje
12.4.2A	Osiguranje u vezi sa stanom — osiguranje predmeta
12.4.4A	Osiguranje u vezi s prijevozom — osiguranje vozila — isključujući putno osiguranje
12.5A	Bankovne usluge koje nisu drugdje klasificirane — osim plaćanja kamata i naknada izraženih kao postotak vrijednosti koja se prenosi
12.5.1A	Bankovne usluge koje nisu drugdje klasificirane — osim plaćanja kamata i naknada izraženih kao postotak vrijednosti koja se prenosi
12.6	Ostale usluge koje nisu drugdje klasificirane
12.6.1	Ostale usluge koje nisu drugdje klasificirane

(¹) European System of Accounts, ESA 1995. — Europski sustav računa

PRILOG II.

Formula koja se koristi za izradu elementarnih agregata

$$\frac{1}{n} \sum p^t$$

1. Pri izradi indeksa cijena za elementarne agregate koristi se omjer aritmetičkih prosječnih cijena $\frac{1}{n} \sum p^t$ ili omjer geometrijskih prosječnih cijena $\frac{[\prod p^t]^{\frac{1}{n}}}{[\prod p^b]^{\frac{1}{n}}}$, pri čemu je p^t tekuća cijena, p^b orijentacijska cijena, a n broj takvih cijena u elementarnom agregatu. Može se koristiti i alternativna formula pod uvjetom da ispunjava zahtjeve usporedivosti predviđene u članku 7.

2. U pravilu se ne treba koristiti aritmetička sredina odnosa cijena $\frac{1}{n} \sum \frac{p^t}{p^b}$ jer time u mnogim slučajevima neće biti zadovoljen zahtjev usporedivosti. Ona se može iznimno koristiti kad se može dokazati da zadovoljava zahtjev usporedivosti.

3. Indeks cijena za elementarni agregat može se izračunavati kao verižni indeks uz korištenje jedne od dviju gore navedenih formula koje imaju prednost. Na primjer, upotrebom omjera aritmetičkih sredina:

$$I^{tb} = \frac{\sum_{i \in sb} P_i^1}{\sum_{i \in sb} P_i^b} \cdot \frac{\sum_{i \in sl} P_i^2}{\sum_{i \in sl} P_i^1} \cdot \dots \cdot \frac{\sum_{i \in st-1} P_i^1}{\sum_{i \in st-1} P_i^{t-1}}$$

pri čemu P_i^t označava i -tu navedenu cijenu za određeni elementarni agregat u razdoblju t i s , koja je uzorak cijena dobivenih za osnovni skup u razdoblju t . Ovaj se uzorak može u praksi ažurirati mjesečno ili, što je uobičajenije kad se cijene ne mogu snimiti, u duljem vremenskom razdoblju. Ako između osnovnog vremenskog razdoblja b i

razdoblja t uopće nema nadopuna, I^{tb} postaje $= \frac{\sum_{i \in sb} P_i^t}{\sum_{i \in sb} P_i^b}$, jednostavni omjer aritmetičkih sredina (slično kao i za gore navedenu geometrijsku formulu). Aritmetička sredina odnosa cijena ne smije se koristiti kad je ulančavanje češće od jednom godišnje.